

Kadernota 2026

Inhoudsopgave

Kadernota 2026	1
Inhoudsopgave	4
1. Aanbiedingsbrief	5
2. Leeswijzer	6
3. Financiële uitkomsten Kadernota 2026	7
4. Incidentele ontwikkelingen	13
5. Voorstellen/Uitvragen zonder doorgang	15

1. Aanbiedingsbrief

Aanbieding

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2026 aan. Het uitbrengen van een Kadernota is formeel geregeld in de Financiële Verordening. Deze Kadernota 2026 vormt de basis voor de opstelling van de begroting 2026-2029.

Om de financiële besluitvorming in de Planning & Control (P&C-)cyclus op een goede manier te kunnen laten aansluiten bij de financiële meerjarensituatie en de kaderstellende rol van de raad te versterken is het behandelproces van de kadernota (voorheen 'Zomernota') aangepast. Voortaan wordt in de Planning en Control cyclus het zwaartepunt voor de financiële afwegingen gelegd op de behandeling van de Kadernota, als kaderstellend document voor de begroting. Dit houdt tevens in dat de Kadernota twee keer wordt behandeld (opiniërend en besluitvormend) en dat er een technische avond wordt gepland voor de Kadernota. In de auditcommissie is gesproken over hoe om te gaan met de Algemene Beschouwingen. De auditcommissie is van mening dat het politieke zwaartepunt ligt bij de Begroting. Dat is ook het moment voor de Algemene Beschouwingen. Gelet op de impact van de nieuwe Kadernota is de Auditcommissie van mening dat de fracties tijdens de behandeling van de Kadernota wel de mogelijkheid hebben een reactie in breder perspectief te geven. Na de integrale afweging worden de beleidswijzigingen financieel doorgevoerd in de begroting jaar t+1.

Vanaf 2026 ontvangen gemeenten aanzienlijk minder geld vanuit het Rijk, zo ook Staphorst. Zonder ingrijpen zouden we uitkomen op een tekort van ruim een miljoen in 2029. Om toch tot een sluitende begroting te komen hebben we kritisch gekeken naar het nut en de noodzaak van investeringen en uitgaven. In de meicirculaire 2025 wordt ongeveer 7 ton extra rijksbijdrage beschikbaar gesteld, waarvan meer dan de helft betrekking heeft op de financiering jeugd binnen het gemeentefonds (de 'demping terugval Gemeentefonds'), waar ook hogere kosten voor jeugdzorg tegenover staan. Per saldo betreft de netto stijging van het gemeentefonds minder dan 3 ton in 2029.

De Kadernota 2026 is onderverdeeld in enerzijds noodzakelijk en/of wettelijk verplichte budgetbijstellingen en anderzijds nuttige en/of wenselijke budgetbijstellingen.

Wij volgen het begrotingsadvies van de VNG inzake de Hervormingsagenda jeugd door toepassing van de stelpost Van Ark aan de batenkant met nog te verwachten middelen voor jeugdzorg. Aan de kostenkant nemen we, eveneens conform het VNG-advies, gerichte investeringen op die op termijn tot besparingen moeten leiden. De uitwerking van deze investeringen en de wijze waarop wij hier concreet invulling aan geven, wordt gepresenteerd bij de begroting.

We stellen voor de kostendekkendheid van de leges te herijken, de toeristenbelasting vanaf 2028 te verhogen naar € 1,75, vanaf 2027 de OZB drie jaar met 2,5% te verhogen en verstrekte subsidies te verlagen/te herijken.

Doel Kadernota 2026

In de Kadernota 2026 worden de kaders van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027 - 2029 besproken. Over de voortgang van het jaar 2025 wordt de raad separaat geïnformeerd via de voortgangsrapportage 2025 die in september/oktober in de raad wordt besproken en vastgesteld.

Uitkomsten Kadernota 2026 voorstel College

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Structureel Begrotingssaldo 2026-2029 na circulaires	565	500	326	326
Uitkomsten Meicirculaire 2025	768	608	562	669
Noodzakelijke/wettelijke budgetbijstellingen	-1.197	-1.160	-1.227	-1.508
Nuttige/wenselijke budgetbijstellingen	-435	-509	-547	-547
Opbrengstverhogingen	278	217	380	436
Saldo Kadernota 2026	-21	-344	-505	-623
Politieke keuzes	300	423	758	906
Structureel Begrotingssaldo 2026-2029	279	78	252	283

2. Leeswijzer

Omschrijving (toelichting)

Voor u ligt de Kadernota 2026, dit is de kadernota voor de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

De opbouw van de zomernota is als volgt:

- Het startpunt van de Kadernota 2026 is de begroting 2025 inclusief de vastgestelde begrotingswijzigingen.
- De uitkomsten van de meicirculaire 2025 zijn meegenomen in hoofdstuk 3.
- De noodzakelijke/wettelijk verplichte bijstellingen en de nuttige/wenselijke aanpassingen zijn verwerkt in hoofdstuk 3, evenals de opbrengstverhogingen/ombuigingen en de politieke keuzes.
- De incidentele ontwikkelingen mutaties zijn opgenomen in hoofdstuk 4.
- De voorstellen en/of uitvragen die geen doorgang hebben gevonden zijn terug te vinden in hoofdstuk 5.

3. Financiële uitkomsten Kadernota 2026

Samenvatting

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Structureel Begrotingssaldo 2026-2029 na circulaires	565	500	326	326
Uitkomsten Meicirculaire 2025	768	608	562	669
Noodzakelijke/wettelijke budgetbijstellingen	-1.197	-1.160	-1.227	-1.508
Nuttige/wenselijke budgetbijstellingen	-435	-509	-547	-547
Opbrengstverhogingen	278	217	380	436
Saldo Kadernota 2026	-21	-344	-505	-623
Politieke keuzes	300	423	758	906
Structureel Begrotingssaldo 2026-2029	279	78	252	283

Startpositie

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo 2025-2028	-667	-738	-1.025	
Waarvan incidentele baten en lasten	377	352	327	
Septemercirculaire 2024 structureel	543	523	610	
Decemercirculaire 2024 structureel	312	363	414	
Structureel Begrotingssaldo 2026-2029 na circulaires	565	500	326	326

Uitkomsten Meicirculaire 2025

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Volume accres historisch Bbp	39	83	71	100
LPO accres prijs Bbp	375	370	395	439
Demping terugval gemeentefonds	343	375	379	395
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor en -basis	-147	-225	-286	-260
Taakmutaties	148	-3	-3	-3
Integratie-/Decentralisatie uitkeringen	10	8	6	-2
Hervormingsagenda Jeugd	1.077	1.002	-28	-1
Allocatie gelden Jeugd t.b.v. Sociaal Domein	-1.077	-1.002	28	1
Gevolgen uitkomsten Meicirculaire 2025	768	608	562	669

Begrotingssaldo 2026-2029 na verwerking meicirculaire 2025	1.333	1.108	888	995
---	--------------	--------------	------------	------------

Allocatie gelden conform meicirculaire 2025 voor jeugd

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Tekorten voor rekening Rijk	360	373	386	400
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda	427	399	30	31
Eigen bijdrage jeugdzorg			-223	-231
Sturen op trajectduur jeugdzorg			-58	-60
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda			-435	-450
Hervormingsagenda Jeugd	286	226	268	305
Kinderopvang pleegouders	4	4	4	4
Totale allocatie Jeugd	1.077	1.002	-28	-1

De meicirculaire 2025 bevat informatie over de demping terugval in het gemeentefonds, tekorten in het budget voor jeugdzorg en de actualisatie van het volume accres en LPO (loon-/prijsontwikkeling) accres op basis van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk.

De 'demping terugval gemeentefonds' wordt in de meicirculaire 2025 volledig toegerekend aan het cluster Jeugdzorg. In deze kadernota laten we deze gelden wel in de algemene middelen vloeien, maar hier staan de stijgende jeugdzorgkosten tegenover (zie hierna onder 'Jeugdzorg (zorg in natura)').

Voor de toegekende middelen uit de Hervormingsagenda Jeugd zijn inmiddels vergevorderde plannen in voorbereiding. Deze plannen worden gepresenteerd bij de begroting.

Noodzakelijk/wettelijk verplicht

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Verhoging bijdrage GR Veiligheidsregio 2026	-45	-45	-80	-80
Verhoging bijdrage GR Omgevingsdienst 2026	-109	-136	-157	-159
Verhoging bijdrage GR GGD 2026	-48	-48	-48	-48
Verlaging bijdrage GR Reestmond 2026	80	80	80	80
Rentekosten ivm aantrekken Vreemd Vermogen				-173
Bijstelling IHP Kapitaalslasten				-94
Gevolgen eigenrisicodragerschap WIA	-40	-40	-40	-40
Uitbreiding begraafplaats Staphorst			pm	pm
Meerjareninvesteringsplan team Informatiemanagement str.	-44	-112	-112	-112
Incidentele formatie omzetten naar structureel (Mooi Wark)	-336	-344	-353	-362
Omgevingswet: Omzetting best. Plannen naar Omg.plannen	-104	-107	-110	-112
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	-145			
Jeugdzorg (zorg in natura) volgen groeipad hervormingsagenda	-375	-375	-375	-375
Beschut werk	-33	-33	-33	-33
Noodzakelijk / wettelijk verplicht	-1.197	-1.160	-1.227	-1.508
Begrotingssaldo 2026-2029 na verwerking noodzakelijk/verplicht	136	-52	-339	-512

Een budgetuitbreiding wordt als noodzakelijk of als wettelijk verplicht gekwalificeerd als we er geen keuze in hebben, het is een gegeven.

Verhoging bijdragen GR-en

Op grond van de kadernota's/begrotingen van de Gemeenschappelijke Regelingen Veiligheidsregio, Omgevingsdienst en GGD zijn de gemeentelijke bijdragen verhoogd.

Veiligheidsregio: *Raadsvoorstel ADV200967504*

Omgevingsdienst: *Raadsvoorstel ADV200963896*

GGD: *Raadsvoorstel ADV200963532*

De bijdrage aan de GR Reestmond is verlaagd: *Raadsvoorstel ADV/25-18667*

Rentekosten ivm aantrekken Vreemd Vermogen

Vanaf 2029 zal er Vreemd Vermogen (conform liquiditeitsplanning) moeten worden aangetrokken.

Bijstelling IHP Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten van het laatste begrotingsjaar moeten worden opgenomen.

Gevolgen eigen risicodragerschap WIA

We zijn eigen risicodragers voor de WIA. Het verzekeren van dit risico is namelijk erg duur en bedraagt een veelvoud van wat we werkelijk moeten uitkeren.

Meerjareninvesteringsplan team IMPC structureel

Dit betreft de kosten van migratie naar de cloud, moderne digitale werkplekken, Artificial Intelligence en licenties, toename van het aantal benodigde licenties, applicatie- en informatiearchitectuur, aanpassingen archiefbewaarplaats, update Decos Join, Informatiebeveiliging, BOI2, NI2, Integraal samenwerken WMO/PW/Jeugd, ontvlechting en Cloud i, digitalisering inkomende factuurverwerking, AI-module voor bezwarenafhandeling, report API JZD, software planologie/stedenbouwkunde.

Incidentele formatie omzetten naar structurele formatie (Mooi Wark)

Er hebben meerdere sessies plaatsgevonden met afdelingsmanagers en coördinatoren, als uitrol van het Mooi Wark-rapport. Op basis daarvan is per functie binnen de incidentele formatie-uitbreiding een analyse gemaakt om te beoordelen in hoeverre de inzet nog noodzakelijk is of dat er alternatieve mogelijkheden zijn. Daarbij zijn de negen knoppen uit de 'gereedschapskist' gebruikt om kritisch te kijken naar de formatie-inzet en besparingsmogelijkheden.

Raadsmemo ADV/25-18767

Invoering omgevingswet Omzetting bestemmingsplannen naar Omgevingsplannen

Voor het omzetten van de bestemmingsplannen naar omgevingsplannen is capaciteit benodigd.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt uitgesteld tot 1 januari 2027. De geplande uitname uit het gemeentefonds is in de meicirculaire 2025 teruggedraaid. Dit betekent voor de gemeente Staphorst een jaar langer hogere kosten.

Jeugdzorg (zorg in natura)

Landelijk nemen de kosten voor jeugdzorg al jaren sterk toe. Voor veel gemeenten stijgen deze kosten sneller dan het budget dat zij hiervoor vanuit het Rijk ontvangen. Gemeente Staphorst vormt daarop een uitzondering: in de afgelopen jaren is er jaarlijks ruim één miljoen euro minder uitgegeven aan jeugdzorg dan het bedrag dat vanuit het Rijk is toegekend. Wel liggen de daadwerkelijke kosten in Staphorst hoger dan het bedrag dat oorspronkelijk in de begroting is opgenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door tariefverhogingen die bij het opstellen van de begroting onvoldoende zijn meegenomen. In de septembercirculaire 2024 zijn aan gemeenten extra financiële middelen toegekend voor jeugdzorg. Voor Staphorst betreft dit: € 436.000 in 2026; € 460.000 in 2027; € 476.000 in 2028. Deze bedragen zijn toegevoegd aan de algemene middelen. Ook in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk is extra geld opgenomen: naast middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd is er structureel ong. € 400.000 toegekend ter demping van de stijgende jeugdzorgkosten. Deze middelen zijn verwerkt in deze Kadernota. Voor de toegekende middelen uit de Hervormingsagenda Jeugd zijn inmiddels vergevorderde plannen in voorbereiding. Deze plannen worden gepresenteerd bij de begroting.

Beschut werken

Het aantal personen dat in aanmerking komt voor beschut werk overstijgt het aantal beschikbare plekken.

Raadsvoorstel ADV200964912

Nuttig/wenselijk

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Kapitaallasten oversteek Zwembad		-8	-8	-8
Fietspad Heerenweg fase 2 kapitaallasten			-38	-38
Reconstructie Poeleweg		-6	-6	-6
Groenonderhoud Europese aanbesteding	-256	-256	-256	-256
Taakstelling op Groenonderhoud		pm	pm	pm
Vervangingsbudget speelruimte fase 1		-26	-26	-26
Subsidie mantelzorgondersteuning	-32	-32	-32	-32
Multifunctioneel complex Noorderslag (2 velden)		-34	-34	-34
Minimafonds omzetten in Sam& Overijssel	-50	-50	-50	-50
Uitbreiding sportvoorzieningen Rouveen			pm	pm
Ontwikkeling locatie Gemeentewerf			pm	pm
Aanschaf opraapwagen	-5	-5	-5	-5
Opleidingsbudget/organisatieontw. naar 1,75% van de loonsom	-92	-92	-92	-92
Nuttig/Wenselijk	-435	-509	-547	-547
Begrotingssaldo 2026-2029 na verwerking nuttig/wenselijk	-151	-558	-882	-1.056

Een budgetuitbreiding wordt als nuttig of als wenselijk gekwalificeerd als we het wel graag willen, maar er is nog een optie om het niet te doen.

Kapitaallasten oversteek zwembad

Er is in het verleden al meerdere keren gekeken naar een verkeersveilige fietsoversteek van/naar het zwembad. Hierbij zijn verschillende opties onderzocht (VRI, tunnel). Op dit moment ligt er een verkeerskundig ontwerp klaar om uitgevoerd te worden. Hierbij wordt samengewerkt met het zwembad om aan te sluiten bij de (vernieuwde) terreininrichting.

Fietspad Heerenweg fase 2 kapitaallasten

Er is besloten om langs de Heerenweg in IJhorst een vrijliggend fietspad aan te leggen. Het gedeelte vanaf de Koedrift in IJhorst tot de Respersweg is inmiddels aangelegd. In een volgende fase moet het gedeelte vanaf de Respersweg tot de gemeentegrens met Hardenberg aangelegd worden. Het is de bedoeling om in deze aanleg samen te werken met de gemeente Hardenberg. Dit is in overeenstemming met motie 90. Voor de aanleg van fase 2 is aanvullend krediet nodig. Het uitgangspunt voor fase 2 is een tracé aan de zuidkant van de Heerenweg.

Reconstructie Poeleweg

De reconstructie van de Poeleweg is in 2020 geraamd op €370.000. In 2024, toen de woningbouw in een

gevoerd stadium was, weer opgepakt. Enkele punten zijn regenwater IT riool, kruisingsvlakken, breedte rijbaan, openbare verlichting, inflatie en aanliggende bedrijven. Het huidige budget is onvoldoende om bijvoorbeeld aanpassingen van de breedte van de rijbaan te doen, de openbare verlichting aan te leggen en kruisingsvlakken.

Groenonderhoud Europese aanbesteding

De eerder geldende contracten voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke groenvoorzieningen zijn per 1 maart 2025 beëindigd. Voor de nieuwe contractperiode is een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen. De ingediende inschrijvingen liggen echter aanzienlijk hoger dan de eerdere contractbedragen. Deze stijging is het gevolg van marktconforme prijsontwikkelingen en een uitbreiding van het te onderhouden areaal. Hoewel het nieuwe contractbedrag een duidelijke overschrijding van het beschikbare budget laat zien, is de feitelijke stijging ten opzichte van eerdere jaren genuanceerder. Het beschikbare budget voor wijkgroen algemeen bedraagt € 350.000. In 2023 is dit budget met € 55.000 overschreden, en in 2024 met € 118.000. Bijstellingen zijn in die jaren bewust achterwege gelaten, in afwachting van de resultaten van de nieuwe aanbesteding. Daarnaast speelt mee dat in de afgelopen jaren slechts beperkt is geïndexeerd in de begroting (circa 1%), terwijl de inflatie gemiddeld 2,4% bedroeg. Ook de CBS-index voor groenbeheer laat een sterkere stijging zien dan waarmee in de meerjarenbegroting rekening is gehouden. Hierdoor zijn de werkelijke kostenstijgingen onvoldoende gevolgd en is bijstelling van het budget onvermijdelijk geworden. Het huidige Groenbeheerplan loopt tot en met 2025. Eind 2025 wordt gestart met het opstellen van het nieuwe Groenbeheerplan met een looptijd van vijf jaar. Binnen dit plan kan de gemeenteraad opnieuw keuzes maken ten aanzien van de kwaliteitsniveaus voor het te onderhouden groen.

Raadsmemo ADV200965817

Vervangingsbudget speelruimte fase 1

Op basis van een inspectie en levensduur van de toestellen is een vervangingsplan opgesteld, hiervoor is een vervangingsbudget nodig. Na 2026 volgen nog meerdere fasen, dit zal zijn beslag krijgen in een nieuw op te stellen beleidsplan 'Speelruimte'.

Subsidie mantelzorgondersteuning

De stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst heeft een positief advies uitgebracht om de reguliere subsidie voor mantelzorgondersteuning te verhogen. Aanleiding hiervoor is een toename van 25% in het aantal geregistreerde mantelzorgers. Door deze groei ontstaan wachtlijsten en is het niet mogelijk voldoende groepsactiviteiten te organiseren. Hierdoor ontvangen mantelzorgers niet de ondersteuning die zij nodig hebben. Een uitbreiding van het aantal uren is dan ook dringend noodzakelijk.

Multifunctioneel complex Noorslag (2 velden)

In het collegeprogramma is beschreven dat we veel waarde hechten aan beweging en sport vanuit het belang van gezondheid. Hierbij verkennen we de mogelijkheden (en initiatieven) om faciliteiten optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendig te kunnen benutten en meer inzicht te krijgen in wat daarvoor nodig is. In 2026 willen we een multifunctioneel complex Noorderslag realiseren door de aanleg van twee kunstgrasvelden en het verbeteren van de natuurgasvelden.

Raadsvoorstel ADV/25-18650

Minimafonds omzetten in Sam&Overijssel

Het voornemen is om met ingang van 2026 het Fonds Deelname Maatschappelijke Activiteiten (FDMA) te vervangen door Sam& Overijssel (zie ook rekenkameronderzoek). Dit is een uitbreiding van de mogelijkheden waarvoor mensen met een minimum inkomen extra financiële ondersteuning kunnen aanvragen.

Uitbreiding sportvoorzieningen Rouveen

Vooreerst is er uitbreiding nodig bij de voetbalvereniging SC Rouveen. De voetbalvereniging heeft nu de meeste jeugdleden van de voetbalverenigingen in de gemeente Staphorst. Zij zien daarnaast dat er ook steeds meer meisjes aan voetbal deelnemen. Dit vraagt om voorzieningen als extra kleedruimtes en uitbreiding van de velden om de sport uit te kunnen oefenen. Ook is het voor de vereniging wenselijk dat er multifunctioneel gebruik van het complex wordt aangemoedigd. Zo kunnen de velden bijdragen aan activiteiten als gymnastiek, buurtsport- en beweegactiviteiten, sport- en beweeguren van de basisscholen en het voortgezet onderwijs, walking football, ouderengym of voor fysiopraktijken m.b.t. hersteltrainingen. Op dit moment is het in verband met de capaciteit, weersomstandigheden en intensief gebruik van het veld wenselijk om een extra kunstgrasveld aan te leggen. Het complex voorziet in de behoefte van inwoners om op verschillende manier te bewegen en te sporten. Dit draagt bij aan de lokale gezondheidsdoelen.

Ontwikkeling locatie Gemeentewerf

In afwachting van de op te stellen business case.

Raadsvoorstel ADV/25-18640

Aanschaf opraapwagen

De jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden worden al door de buitendienst uitgevoerd. Echter om het huidige en toekomstige meer ecologische maaiwerk uit te voeren, missen we een opraapwagen. Deze past bij de compact-trekker en schijvenmaaier, zodat we de ambities en het huidige werk als een robuuste buitendienst goed kunnen blijven doen.

Opleidingsbudget / organisatieontwikkelbudget verhogen naar 1,75% van de loonsom

Door de groei van de organisatie, maar ook door het moeten omscholen/opleiden van personeel (omdat het personeel met de juiste opleiding en ervaring niet te krijgen is) blijkt het opleidingsbudget (van € 200.000) niet toereikend te zijn.

Opbrengstverhogingen/ombuigingen

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Ozb-opbrengsten (indexatie obv CPI, areaaluitbreiding)	278	320	365	410
Kosten ivm areaaluitbreiding		-209	-240	-274
Wmo: wijzigingen in financiering en extra middelen		50	100	145
Forensenbelasting (kwantiteit)		25	25	25
Taakstelling op personeel ivm digitalisering			100	100
Bijdrage vereniging Scholen met de Bijbel in de rentekosten IHP		30	30	30
Opbrengstverhoging/ombuigingen	278	217	380	436

Begrotingssaldo 2026-2029 na opbrengstverhoging	-21	-344	-505	-623
--	------------	-------------	-------------	-------------

Hogere OZB-opbrengsten en kosten vanwege areaaluitbreiding

Vanwege de verwachte areaaluitbreiding verwachten we hogere OZB-opbrengsten. We houden er echter rekening mee dat hier ook kosten mee gemoeid zijn.

Wmo: wijzigingen in financiering en extra middelen

Als gevolg van de (uitgestelde) invoering van een eigenbijdrageregeling voor de Wmo, ter vervanging van het abonnementstarief, ontvangen we minder rijksmiddelen. Dit is gebaseerd op de aanname dat gemeenten deze inkomsten voortaan ophalen via de eigen bijdragen van Wmo-cliënten, en dat de aanzuigende werking van het abonnementstarief daardoor afneemt.

Forensenbelasting

De verwachting is dat het aantal forensen zal toenemen.

Bijdrage vereniging Scholen met de Bijbel in de rentekosten IHP

Vanwege de uitvoering van het IHP wordt voor een tweetal scholen renovatiewerkzaamheden eerder dan gepland uitgevoerd. Hier is voorfinanciering nodig ten behoeve van deze werkzaamheden. Afgesproken is dat de gemeente 50% van de rentekosten draagt en de SmdB de resterende 50%. De SmdB betaalt de gemeente € 30.000 per jaar gedurende 10 jaar.

Politieke keuzes

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Onderhandelingsresultaat VNG inz. Hervormingsagenda (meicirc. 2025)	1.000	1.000		
Deskundigencommissie van Ark stelpost 1 (advies VNG)			1.000	1.000
Invulling hervormingsagenda/welzijnsfunctie (advies VNG)	-700	-700	-700	-700
Herijking kostendekkendheid leges			50	50
Verhoging toeristenbelasting naar € 1,75			50	50
Verlagen/herijken subsidies			100	100
Tariefsverhoging OZB met 2,5% per jaar (vanaf 2027)		123	258	406
Politieke keuzes	300	423	758	906

Begrotingssaldo 2026-2029 na politieke keuzes	279	78	252	283
--	------------	-----------	------------	------------

Hervormingsagenda Jeugd/deskundigencommissie van Ark

Wij volgen het begrotingsadvies van de VNG inzake de Hervormingsagenda jeugd door toepassing van de stelpost Van Ark aan de batenkant met nog te verwachten middelen voor jeugdzorg. Aan de kostenkant nemen we, eveneens conform het VNG-advies, gerichte investeringen op die op termijn tot besparingen moeten leiden. De uitwerking van deze investeringen en de wijze waarop wij hier concreet invulling aan geven, wordt gepresenteerd bij de begroting.

Herijking kostendekkendheid leges

Momenteel wordt onderzocht hoe de kostendekkendheid van de leges verbeterd kan worden.

Verhoging toeristenbelasting

In 2025 bedraagt de toeristenbelasting € 1,25 per persoon per overnachting. Gemiddeld in Overijssel bedraagt deze in 2025 € 1,63. Het college stelt voor het tarief met ingang van 2028 te verhogen naar € 1,75.

Verlagen/herijken subsidies

Voorgesteld wordt de verstrekte subsidies te herijken/te verlagen.

Tariefsverhoging OZB

Het college stelt voor het tarief vanaf 2027 met 2,5% te verhogen, 3 jaar lang.

4. Incidentele ontwikkelingen

Toelichting incidentele ontwikkelingen

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029
Beleidshuis / Leren en organiseren	-125			
Omgevingsplan	-250			
Incidentele uitbreiding ambtelijke capaciteit	-615	-337	-307	-37
Informatiemanagement-uitvoeringsplan 2025-2027	-129	-130		
Herijking groenbeheerplan	-35			
Meerjarenprogramma Wonen (wordt opgesteld)	-100			
Agrarische Coaching, hulpverlening agrariërs	-29	-29		
Incidentele ontwikkelingen	-1.283	-496	-307	-37

Beleidshuis / Leren en organiseren

Het ontwikkelen van een 'beleidshuis' komt voort uit de omgevingswet. De Omgevingswet is een resultaatgerichte wet. De kern van deze benadering is dat wordt gestuurd op doelen, ambities en beleid. De juridische regels zijn daarbij ondersteunend en worden gezien als een middel om die doelen te bereiken. Als blijkt dat regels niet bijdragen aan het behalen van de gestelde doelen, dan is het noodzakelijk om te onderzoeken wat wél werkt. Deze manier van denken maakt het onvermijdelijk om periodiek te monitoren en te evalueren. Ook is het noodzakelijk om beleid en regels regelmatig te herzien. Zo ontstaat vanzelf een cyclisch proces van beleid, uitvoering, toetsing en bijsturing. Het is belangrijk om dit proces goed te organiseren en daar duidelijke afspraken over te maken.

Omgevingsplan

De bestemmingsplannen worden met plaatselijke verordeningen, beleidsregels en regels vanuit het Rijk, de Provincie en het Waterschap samengevoegd tot één omgevingsplan. Ook worden regels over veiligheid en gezondheid geïntegreerd in het omgevingsplan. Deze transitie duurt tot 2032 en vergt extra capaciteit. Voor 2024 en 2025 is daarvoor een incidenteel budget beschikbaar gesteld. Omdat nog niet duidelijk is wat tot 2032 aan structurele extra capaciteit nodig is, is nogmaals incidenteel extra budget nodig.

Incidentele uitbreiding capaciteit

Voor de invoering van de omgevingswet, ondersteuning m.b.t. de K80, het verstrekken van evenementenvergunningen en op de taakgebieden van functioneel beheer, beleidsadvies Samenleving, communicatie en juridische zaken is tijdelijk extra capaciteit nodig.

Informatiemanagement-uitvoeringsplan 2025/2027

Dit betreft de incidentele uitvraag van gelden voor de uitvoering van het informatiemanagement-uitvoeringsplan 2025/2027.

Herijking groenbeheerplan

Het huidige groenbeheerplan loopt af in 2025. De afgelopen jaren (2019 – 2025) is het beheer van het openbaar groen uitgevoerd volgens de kaders van dit beheerplan, met de keuze voor scenario 4, waarbij er gewerkt is aan de omvorming van verschillende groenvakken. Voor de periode 2026-2030 wordt er opnieuw een groenbeheerplan opgesteld. Binnen dit plan kan de gemeenteraad opnieuw keuzes maken ten aanzien van de kwaliteitsniveaus van het te onderhouden groen.

Meerjarenprogramma Wonen

Voor het opstellen van het Meerjarenprogramma Wonen is incidenteel geld nodig. De benodigde bouwstenen voor regie op de woningbouwopgave zijn opgesteld; woonbehoefteonderzoek, stedenbouwkundige doorvertaling, Meerjarenprogramma Wonen en programma grond(prijs)beleid en kostenverhaal (Q3 2024 ter vaststelling raad) als randvoorwaardelijk programma om de financiële effecten van de woningbouwopgave als gemeente zo goed/eerlijk mogelijk op te kunnen vangen.

Al deze bouwstenen zijn onderdeel van het aanstaande (omgevingswet-) 'Volkshuisvestingsprogramma'. Om de regie goed uit te kunnen voeren is extra capaciteit nodig om inhoud te kunnen geven aan de proactief-faciliterende rol ten aanzien van de initiatieven van derden.

Agrarische coaching, hulpverlening agrariërs

Door de huidige ontwikkelingen op het gebied van stikstof blijft de onzekerheid voor de agrarische inwoners. Het is belangrijk en een wens om agrariërs die het moeilijk hebben, een vangnet te blijven bieden met professionele ondersteuning en psychosociale hulpverlening die aansluit.

Programma Energie en Klimaat

Het huidige Programma Energie en Klimaat loopt tot 2025. Wij constateren dat er duidelijke beleidslijnen (w.o. warmtetransitie, voorkomen netcongestie, voorkomen energiearmoede, klimaatadaptatie, circulaire economie) vanuit de gemeente noodzakelijk zijn om de Energietransitie en Klimaatadaptatie verder vorm te geven. Deze

beleidslijnen zullen in 2025 en 2026 gestalte krijgen binnen de Omgevingsvisie. Wij zien 2026 als een overgangsjaar van de beleidsvorming naar implementatie van dit beleid. In het jaar 2027 zal er meer nadruk komen te liggen op de uitvoering. Voorgesteld wordt de benodigde budgetten te dekken uit de bestemmingsreserve Duurzaamheid, die tot stand is gekomen door de overschotten van het energie en klimaatbudget van de afgelopen 4 jaren.

5. Voorstellen/Uitvragen zonder doorgang

Voorstellen/Uitvragen zonder doorgang

Bedragen * €1.000	2026	2027	2028	2029	
Onttrekking reserve beschermd wonen/maatschappelijke opvang	-135	-135	-135	-135	Betreft budgetneutrale verwerking in begroting.
Invoering omgevingswet: Beleidshuis	-104	-107	-110	-112	Nadere planvorming afwachten
WvGGZ	-20	-20	-20	-20	Dekking uit reserve Beschermd Wonen
Sociaal Cultureel Werk (uitwerking cultuurnota "Typisch Stapperst")	-15	-15	-15	-15	Subsidiemogelijkheden onderzoeken (cultuurmakelaar)
Bijzondere bijstand (groter bijstandsbestand).	-65	-65	-65	-65	Dekking uit reserve Vluchtelingen, vanwege directe samenhang met opvang
Reintegratiebudget	-90		-90	-90	Dekking uit reserve Vluchtelingen, vanwege directe samenhang met opvang
Kapitaallasten ontbrekende fietsschakels		-12	-12	-12	Meenemen in Kadernota 2027
Kleine aanpassing infra, structureel verhogen budget	-40	-40	-40	-40	Betreft indexatie
Aanpak zwerfdieren	-35	-35	-35	-35	Aanpassing beleid/houding/gedrag
Recreatie en toerisme huidig budget te laag	-15	-15	-15	-15	Budgetneutrale dekking vanuit toekomstige verhoging toeristenbelasting
Opgave wonen/industrie: Regisseur woningbouw	-104	-107	-110	-112	Moet tlv de opbrengsten vanuit locaties derden gebracht worden.
Opstellen Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan	-20				Tlv Loonsomruimte
Onderzoek naar passende sociale infrastructuur, ruimtes voor voorveld					Tlv budgetten SL
Diverse vervangingsinvesteringen					Tlv budget vervangingsinvestering
Voorstellen/Uitvragen zonder doorgang	-643	-551	-647	-651	

